

Regeling betreffende propaganda voor geneesmiddelen. — Dr. SCHLÄGER heeft in de *Deutsche mediz. Wochenschr.* van 5 December j.l. dit onderwerp behandeld; ook heeft de schrijver eenige vragen besproken over de netelige aangelegenheid van wetenschappelijke artikelen, waarmede tevens een handelsbelang wordt gediend.

In Duitschland is onlangs een verordening uitgevaardigd over de propaganda op geneeskundig gebied. Deze houdt onder andere voorschriften in over de propaganda voor geneesmiddelen. Verboden zijn vormen, welke misleidend of verontrustend zijn. Voor den arts is in het bijzonder van belang, dat in propagandageschriften verklaringen van deskundigen slechts gepubliceerd of vermeld mogen worden, als zij door een deskundige zijn opgesteld, en diens naam en beroep alsmede het tijdstip van afgifte worden medegedeeld. De schrijver brengt een arrest van het Reichsgericht van 20 Maart 1938 in herinnering, waarin er op gewezen wordt, dat het verboden is uit handelsbelangen rapporten voor propaganda te gebruiken. De ervaring leert, aldus het arrest, dat oneerlijke concurrentie ook onder den dekmantel van wetenschappelijke verhandelingen voorkomt. Het handelsbelang blijkt reeds dan, als een wetenschappelijk man, die afhankelijk is van een handelsonderneming, dat bedrijf in een zuiver zakelijke verhandeling begunstigt of als het bedrijf een bijdrage bestelt of betaalt, bij welker verschijnen het belang heeft. Het oordeel kan niet anders luiden, als het een handelszaak gelukt om op eenige wijze invloed uit te oefenen op het opstellen der uiteenzettingen van een wetenschappelijk man en te bereiken, dat het artikel met een voor haar gunstigen (of een voor een ander nadeeligen) inhoud verschijnt. De lezer van een wetenschappelijk opstel, dat in een gezien vakblad verschijnt, neemt aan, dat dit de vrije meening van den schrijver behelst. De handelsman, die op die meening invloed uitoefent, misleidt dus den lezer; bovendien kan diens handelwijze onder het begrip oneerlijke concurrentie vallen, in het bijzonder als hij de voor hem voordeelige redactie door onware en misleidende mededeelingen aan den schrijver heeft weten te bereiken.

Volgens de Duitse beroepsverordening moet de arts er tegen waken, dat zijn rapporten voor reclame onder leken worden gebruikt; er kunnen echter uitzonderingen op dit beginsel worden toegestaan. De arts mag de monsters, welke hem worden toegezonden aan zijn patiënten geven, om deze te probeeren. Volgens het Reichsgericht ligt hierin geen overtreding van het verbod vergiften en geneesmiddelen uit te reiken; de monsters mogen echter niet tegen vergoeding worden afgestaan.

Mr. C^A. M. SCHENCK

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

★

OP RICKETTSIA GELIJKENDE VORMSELS IN DE MENSCHELIJKE LONG

In het *N. T. v. G.* 85, IV, 51, bl. 4636, 1941 beschreef prof. dr. S. L. BRUG gekorrelde cellen, die in normale menselijke longen en andere organen voorkwamen. Het was slechts zijn bedoeling de aandacht op deze cellen te vestigen, omdat ze na specieele kleuring gemakkelijk met het echte virus-Rickettsia kunnen worden verward. De nadere identificatie van deze cellen wil prof. BRUG als parasitoloog liever aan histologen overlaten. Het is wel van belang te weten of het hier gaat om een nog onbekende celsoort of dat deze korrelcellen identiek zijn met reeds bekende cellen. Aan de hand van de door prof. BRUG verzamelde gegevens meen ik, dat we met groote waarschijnlijkheid kunnen aannemen, dat deze azurophiele korrelcellen identiek zijn met de zoo genaamd mestcellen van EHRLICH = bindweefselmestcellen (niet te verwarren met bloedmestcellen = basophiele leucocyten).

EHRLICH's mestcellen verheugen zich in een hernieuwde belangstelling, sinds door Zweedsche auteurs JORPES, HOLMGREN, WILANDER is aangetoond, dat ze de vormers zijn van het heparine, de physiologische stollings-remmende stof in ons lichaam.

Op Rickettsia gelijkende vormsels.

Mestcellen van EHRlich

Vrij groote cel met gekorrelde protoplasma
Korrels zijn azurophiel.

?

Cellen liggen uitsluitend in het bindweefsel.

Cellen liggen gaarne in de buurt der bloedvaten.

Ze komen in groot aantal voor in de menselijke long, minder in milt en nier.

In de longen van ratten vond prof. BRUG korrelcellen in veel kleiner aantal.

idem.

?

Korrels kleuren zich metachromatisch rood. b.v. met toluidine blauw of thionine.

idem.

idem. Ook gaarne langs de capillaire wanden.

Mestcellen vooral in de lever (capsula GLISSONII) en in de long. Minder in de andere organen (in overeenstemming met het heparinegehalte).

Ook dit schijnt te kloppen, daar de mestcellen bij ratten hoofdzakelijk in het onderhuidsche bindweefsel gelegen zijn.

Mogen deze opmerkingen er toe bijdragen den waren aard van de op Rickettsia gelijkende vormsels te benaderen.

(Literatuur over mestcellen bij: JORPES: *Acta med. Scandinavica* C. VII, fasc. II, bl. 107, 1941.)

Kampen, 30 December 1941

W. J. KOLFF

BERICHTEN

★

BUITENLAND

BELGIË. — **BEZWAREN TEGEN HET ROODE KRUIS.** Het Algemeen Belgisch Geneesheerenverbond heeft er bezwaar tegen gemaakt dat het Roode Kruis klinieken en policlinieken inricht waar men of kosteloos of tegen tarieven die aan de beroepsverenigingen niet onderworpen werden, al te gemakkelijk alle zieken ontvangt, wat tot oeconomische concurrentie voor den „privaat-geneesheer” leidt. Men zou liever zien dat deze stichting zich tot haar statutaire bedrijvigheid beperkte, als organisme dat er toe geroepen is het geneeskundig corps te helpen, wanneer het door ramp, onheil of oorlog tijdelijk overstelpt mocht zijn.

Uit het verslag van een onderhoud van vertegenwoordigers van het Verbond met die van het Roode Kruis is gebleken dat laatstgenoemde instelling zal trachten aan de gemaakte bezwaren tegemoet te komen (*De Belgische Geneesheer*, 31 October 1941).

— **IN MEMORIAM A. K. M. NOYONS.** In *Wetenschappelijke Tijdingen* (Juni 1941) wijdt prof. C. HEYMANS een artikel aan de nagedachtenis van NOYONS, die van 1912 tot 1927 physiologie te Leuven doceerde. Hij herinnert daarbij aan de hooge Belgische onderscheiding — de PALFIJN-medaille — die aan NOYONS enkele jaren geleden werd uitgereikt.

DUITSCHLAND. — **ZESTIG JAREN SOCIALE VERZEKERING.** Het *Zentralblatt für Reichsversicherung und Reichsversorgung* (1941, blz. 181) herdenkt de Keizerlijke Boodschap, waarbij werd uitgesproken dat de „Heilung der sozialen Schäden nicht ausschliesslich auf dem Wege der Repression sozialdemokratischer Ausschreitungen, sondern gleichmässig auf dem der positiven Förderung des Wohles der Arbeiter zu suchen sein werde”.

Het is BISMARCK's groote verdienste geweest de dreigende revolutionaire spanning, die door de socialistenwet nog was versterkt, naar haar oorzaak te hebben verstaan. „So wurde um des Staates Willen der Realpolitiker BISMARCK zum Sozialpolitiker.”

De eerste sociale verzekeringswetten waren de ziekteverzekeringswet van 15 Juli 1883, de ongevallenverzekeringswet van 6 Juli 1884 en de invaliditeits- en ouderdomsverzekeringswet van 22 Juli 1889.